

Núria Busquet

«M'interessa més el text que la història»

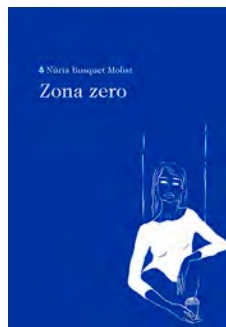
Núria Busquet és traductora, poeta, narradora i activista cultural. A la seva segona novel·la, 'Zona zero' (LaBreu Edicions), s'endinsa en un dels fets més colpidors i transcendentals de la història de la humanitat, l'atemptat a les Torres Bessones de l'11-S, al mateix temps que descriu l'esfondrament personal de la Jane, una veïna de Manhattan a qui ha abandonat el marit. Dol i creació, tragèdia i caos, en una obra que t'atrapa i et sacseja de la primera a la darrera paraula.

Emmarca la història durant els fets de l'11-S? Per què allà, en aquell moment?

—L'11-S és una mena d'obsessió, com a l'anterior llibre —*Partícules* (Leonard Muntaner Editor)— ho va ser Txernòbil. El que volia, amb aquest, era parlar d'un "t'estimo molt". I hi ha imatges de l'11-S que em suggereixen aquest tema, que me les trobo, encara més, quan em documento i m'adono què vull dir. D'entrada, tenia clar que volia parlar d'un trencament vital i em cridaven molt l'atenció algunes de les imatges icòniques de l'atemptat, sobretot aquella de l'home que queia en picat al buit. Una imatge que em servia per estirar el fil i parlar del què volia. A partir d'aquí, vaig agafar uns textos descartats que tenia de la novel·la anterior i, partint d'aquests, vaig anar desenvolupant la trama. Molts dels pensaments d'aquella novel·la surten aquí.

—**La novel·la s'organitza a través d'instantànies que tots tenim gravades.**

—Érem a l'any 2001 i les imatges de l'11-S són fotografia pura, no pas vídeos. Com a imatge en moviment potser només recordem el de l'impacte del segon avió —perquè el van emetre en directe— i tota aquella gent que anava caient. La resta, però, són imatges que ens han arribat per mitjà de la fotografia. Per això m'interessava tractar-ho així, com

Zona zero
NÚRIA BUSQUET

LaBreu Edicions
Barcelona, 2019
276 pàgines

a "instantànies" que podem reconèixer i recordar. De fet, és molt més fàcil explicar les coses des d'una fotografia que des d'un vídeo: la fotografia és estàtica i et permet extreure conclusions pròpies. En canvi, el vídeo és la simple realitat.

—**La imatge fixa també és més poètica.**

—Et permet inventar coses, perquè els vídeos són massa reals. Les fotografies són més literàries, per això ens agraden tant i per això, malgrat que som a l'era dels vídeos, encara tenen tanta tirada.

—**El text té un alt component líric, està molt treballat literàriament i a nivell d'estructura.**

—Escric per gaudir. M'agrada recrear-me molt en els paràgrafs i en el

text, reconec que m'interessa més això que la història. En el fons, a *Zona zero* és molt simple: a la Jane l'ha deixat el marit, que era un imbècil, i el seu món s'ensorra, al mateix temps que Nova York pateix un atemptat. En tot cas, el que ens diferencia els uns dels altres és la manera com vivim cada història. En la vida quotidiana no hi ha gaire lirisme, però en la literatura sí que et pots permetre el luxe de ser poètic. En aquest sentit, m'agrada molt buscar un moment concret i recrear-m'hi.

—**Ha dividit la història en dues parts. La primera, de més gruix, és molt quirúrgica.**

—Primer volia fer la descripció d'aquestes instantànies que apareixen. Després, volia fer la pròpia descripció de l'acció, en present, que seria l'equivalent més proper al format vídeo. Sempre amb la idea que sigui bonic. Terrible, però bonic a la vegada, anant amb cura de no caure en la porqueria —no m'agrada gens recrear-m'hi. Per exemple, hi ha el moment en què un home queda esclafat a terra i que jo volia explicar de manera agradable, no impúdica. Et fas moltes preguntes, no saps ben bé com parlar d'aquestes coses. I vaig arribar a la conclusió que només podia fer-ho en passat. En aquest sentit, hi ha una primera part molt ordenada, amb les nou "instantànies", el psicòleg i la descripció de la caiguda de les Torres. Però em faltava el després, el que havia de ser la segona, però no em sortia endreçat. Fins que vaig arribar a la conclusió que l'havia de deixar així, sense ordre aparent. I vaig començar a posar-hi títols —era una manera d'endreçar-ho— i vaig decidir inclou-

re la descripció dels tres quadres com a separador. Que la segona part sigui una mena de caos té tot el sentit del món: un cop has caigut, tot és runa, no hi ha res a ordenar, has d'anar traient maó i pols.

—També mostra les inseguretats dels terroristes.

—Les persones són el més interessant de les novel·les. Volia descriure la imatge contundent dels dos terroristes que van entrar, però potser no ho tenien gaire clar. A totes les imatges busco la persona, perquè és el que més m'atrau. I aquelles imatges són molt interessants, justament, perquè hi ha persones.

—L'11-S afecta el col·lectiu, però la història parla d'una separació, d'una vida íntima i personal.

—La Jane té un drama molt gran: ha de reconèixer que la persona que estimava no l'estimava prou i, també, que no l'estimava correctament, que no era una bona relació. Ella se sent culpable per això, perquè no se'n va adonar. Tothom espera que ella estigui trista, però no ho

està perquè l'hagi deixat, sinó perquè ha hagut d'esperar que ell la deixés per fer alguna cosa de profit amb la seva vida. En aquest sentit, és un llibre molt personal. Buscava que, quan parlés la Jane, no se sabés si és ella, la narradora o jo mateixa, l'escriptora. No se sap. Jo tampoc no tinc massa clar si les reflexions són meves, de la Jane o d'una narradora estranya [riu].

—“No en soc, de jove, però me'n sento. No veig tanta diferència entre el meu jo actual de cinquanta anys i el jo del quinze”, escriu.

—Quan ets jove, penses que amb cinquanta anys seràs molt diferent. I això no m'ho esperava, que encara fossin dins meu la nena i l'adolescent que vaig ser! Pensava que haurien desaparegut i que a hores d'ara jo seria una dona gran. Però no, a dins hi és tot. Segueixo sent vulnerable, tenint contradiccions, amb incerteses.